

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง สรรพวิเคราะห์ (๒)

ครูผู้สอน

ครูวิชุดา

กลิ่นจงกล

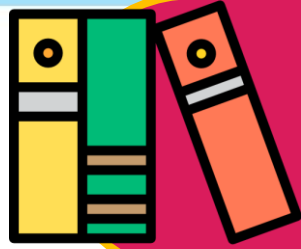
ครูแรมเดือน

บุญชู

สรรพวิเคราะหฺ์ (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกที่มาของภาพย์เห็นเครื่องควหาานได้
๒. บอกความหมายและบอกลักษณะของคำประสมได้
๓. ระบุงำประสมที่ใช้ในภาษาไทยได้และในบทรื่องกรองได้
๔. เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

เหมาะสม

ชวนคิด พิณิจสาร

“นักเรียนรู้จัก
เมนูอาหารใดบ้าง”

ภาพยนต์เห็นชมเครื่องคาวหวาน

ประวัติผู้แต่ง

ผู้แต่ง

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ประวัติผู้แต่ง

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

- มีพระนามเดิมว่า **ฉิม** เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๒

ในพระบรมราชวงศ์จักรี

- พระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๓๑๐

อำเภออัมพวา เมืองสมุทรสงคราม

- เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

- ผลงานด้านภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรมของพระองค์เป็นที่ประจักษ์และเด่นชัดแก่สายตาชาวโลก
- องค์กรเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (องค์การยูเนสโก) ได้ยกย่องให้ทรงเป็นบุคคลสำคัญของโลก

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ ครบ ๒๐๐ ปี แห่งพระบรมราชสมภพ
ทางราชการประกาศให้วันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ
๒๔ กุมภาพันธ์ ของทุกปี เป็น วันศิลปินแห่งชาติ

ความเป็นมา
ภาพยนต์
เครื่องควาหวาน

ความเป็นมา

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระยาตำรงราชานุภาพ
ได้ประทานความเป็นมาไว้ว่า

๑. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้พระราชนิพนธ์
ขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑

ความเป็นมา

๒. ทรงชมฝีพระหัตถ์ สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี
แต่ครั้งยังทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าหลานเธอ
เจ้าฟ้าหญิงบุญรอด ด้วยทรงมีความสามารถเป็นเลิศ
ในการปรุงเครื่องเสวย

วัตถุประสงค์

ในการแต่ง

วัตถุประสงค์ในการแต่ง

๑. เพื่อทรงชมฝีพระหัตถ์ สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี
๒. เพื่อใช้เป็นบทเห่เรือเสด็จประพาสส่วนพระองค์

ลักษณะคำประพันธ์

ลักษณะคำประพันธ์

- โคลงสี่สุภาพ เป็นบทนำหรือขึ้นต้น
- กาพย์ยานี ๑๑ ไม่จำกัดจำนวนบท ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับโคลงบทนำ

เพิ่มเติมความรู้

- **ภาพยนตร์เห่เรือ** พรรณนาความรู้เกี่ยวกับเรือหรือการเดินทางทางเรือ
- **ภาพยนตร์** พรรณนาเรื่องอื่น ๆ เช่น ชมนก ชมพันธุ์ไม้ ชมเครื่องคาวหวาน

เนื้อเรื่อง

ภาพยนต์ให้ชม

เครื่องควาหวาน

ภาพยนต์แห่งชมเครื่องคาวหวาน

กล่าวถึงลักษณะเด่นของอาหารไทยโบราณชนิดต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนถึงความประณีตในวัฒนธรรมด้านอาหารของคนไทย โดยเชื่อมโยงอาหารกับนางผู้เป็นที่รักอย่างกลมกลืน ผู้อ่านจึงได้ความรู้เรื่องอาหารพร้อมกับความเพลิดเพลินจากบทประพันธ์

ภาพยนต์แห่งชมเครื่องคาวหวาน

ภาพยนต์แห่งชมเครื่องคาวหวานพรรณนา ดังนี้

๑. อาหารคาว

๒. อาหารหวาน

๓. ผลไม้

๑ แกงไก่มันเนื้อ

หอมยี่ห่วยารสฉุน

ชายใดบริโภครุญช์

แรงอยากยอหัตถ์ซ้อน

นพคุณ พี่เอย

เฉียบร้อน

พิศวาส หวังนา

อกให้หวนแสง

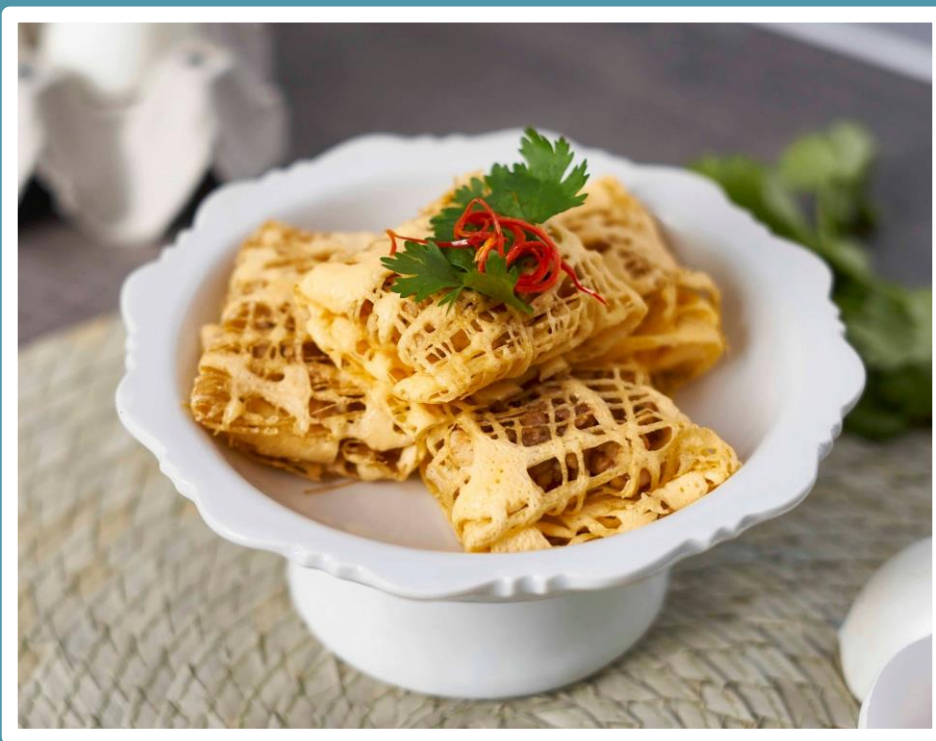

๑มัสมั่นแกงแก้วตา หอมยี่ห่วยารสร้อนแรง
ชายใดได้กลิ่นแกง แรงอยากให้อไฟค้นหา

๑ ยำใหญ่ใส่สารพัด
รสดีด้วยน้ำปลา

วางจานจัดหลายเหลื้อตรา
ญี่ปุ่นล้ำย้ายวนใจ

๑ ล้าเตี๋ยงคิตเตี๋ยงน้อง
ลตหลันซันชอบกล

นอนเตี๋ยงทองท่าเมืองบน
ยลอยากนิตรคิตแนบนนอน

๑ ก้อยกุ้งปรุงประทีน
รสทิพย์หยิบมาโปรย

วางถึงลิ้นตื่นแต่โดย
ฤจะเปรียบเทียบทันขวัญ

ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน ให้ศึกษา
ใบความรู้ เรื่อง “**กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน**”
จากนั้นร่วมกันหาคำประสมจากบทร้อยกรอง พร้อมระบุ
ความหมายของคำประสมดังกล่าวให้เรียบร้อย

ใบความรู้ “กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน”

ใบความรู้ที่ ๑๔.๑ เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง สรรพวิเคราะห์ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบความรู้ เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

โคลง	แกงไก่มีสมันเนื้อ หอมยี่ห่วยรสรูน ชายโคบริโภคบุญช แรงอยากยอหัตถ์ช้อน	นพคุณ พี่เอย เฉียบร้อน พิศวาส หวังนา อกให้หวานแสงวา
กาพย์	มีสมันแกงแก้วตา ชายโคได้กลิ่นแกง ยาใหญ่ใส่สารพัด รสดีด้วยน้ำปลา ดับเหล็กสวกหล่อนต้ม โอชาจะหาไหน หมูแนมแหลมเลิศรส พิศท้อเห็นรวงช้าง ก้อยกึ่งปรุงประทีน รสทิพย์หยิบมาโปรย เทพโพพื้นเนื้อห้อง นำขจรสครามครัน ความรักอีกเปลี่ยนท่า กล่อมกล่อมเกลี้ยงกลม ข้าวหุงปรุงอย่างเทศ ใครหุงปรุงไม่เป็น เลือกรูหมูป่าต้ม รอยแจ้งแห่งความชำ ข้าข้าพล่าเนื้อสด คิดความยามถนอม ล่าเตียงคิดเตียงนึ่ง ลดหลั่นชั้นขอบกล	หอมยี่ห่วยรสร้อนแรง แรงอยากให้ไผ่มีนหา วางงานจัดหลายเหลือตรา ญี่ปุ่นล้ำ้ายวนใจ เจื่อน้ำส้มโรยพริกไทย ไม่มีเทียบเปรียบมีองนาง พร้อมพริกสดใบทองหลาง ห่างท้อหวนป่วนใจไทย วางถึงลิ้นดินแดโดย ฤจะเปรียบเทียบพันขวัญ เป็นมันย่องส่องลอยมัน ของสวรรค์เสวยรมย์ ทำน้ำยาอย่างแกงชม ชมไม่ว่ายกลับคล้ายเห็น รสพิเศษใส่ลูกเอ็น เช่นเชิงมิตรประดิษฐ์ท่า แกงคั่วส้มใส่ระกำ ข้าทรวงคร่ำเจ้าตราบถอม ฟุ้งปรากฏรสเห็นหอม สนิทเนื้อเจือเสาวคนธ์ นอนเตียงทองทำเมืองบน ยลอยากนิทรคิดแนบนอน

ใบความรู้
“กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน”

ใบความรู้ที่ ๑๔.๑ เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง สรรพวิเคราะห์ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบความรู้ เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน (ต่อ)	
กาพย์	
เห็นห่อหมกร่มทรวงเศร้า	รุ่มรุ่มเร้าคือไฟฟอน
เจ็บไกลใจอารมณ์	ร้อนรุ่มรุ่มกลุ่มกลางทรวง
รังนกนึ่งน่าชด	โอซารสกว่าทั้งปวง
นกพรากจากรังรวง	เหมือนเรียมร้างห่างห้องหวาน
ไต่ปลาเสแสร้งว่า	ดูจวาจากระปิดกระบวน
ใบโศกบอกโศกครวญ	ให้พี่เศร้าเจ้าดวงใจ
ผักโหมซื้อเพราะพร้อม	เป็นโหมน่องฤโหมไหน
ผักหวานชานทรวงใน	ใคร่ครวญรักผักหวานนางฯ
	พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
	จากหนังสือวรรณคดีวิจักขณ์มัธยมศึกษาปีที่ ๑ หน้า ๑๓๖ - ๑๓๗

ชวนคิดช่วงท้าย

นักเรียนได้รับความรู้ใดบ้าง
จากการทำกิจกรรมในช่วงนี้

คำไหนใช้ถูก

อัศว-
อัศว-

อัศว-
อัศว-

อัสว-

[อัสสะวะ-] น. ม้า. (ส.; ป. อสส).

ม้าทองเทียว ณ หัวหิน : นายธีรสุด ฉำทรัพย์

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/พจนานุกรม>
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ สืบค้นเมื่อ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕

บทเรียนครึ่งต่อไป

สรรพวิเคราะห์ (๓)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

